

George Alford
The Order of Change: How to Control Change
ISBN 978-041-60-802-8
The Order of Change: How to Control Change
ISBN 978-041-60-802-8

پی چینگ

کتاب تقدیرات

پیشگفتار: ک. گ. یونگ

ترجمہ سودابہ فضاییلی

چلپ جدید با تجدید نظر و اصلاحات

مقدمه مترجم

غنیمتی شد که از برای دو عارف بر حقایق، تفألی بزنم، برای هر دو شماره ۱۷ به دست آمد. فرمودند: تشابه شماره شش خطی برای ما هر دو، خود نشانه از منبع الهی این کتاب است. رسیدن کتاب به چاپ‌های مکرر نیز تأییدی است بر همین امر، زیرا همگان با آن بر هر مشکلی و سؤالی تفألی می‌زنند، و چون دیوان حافظ آن را گرامی و عزیز می‌دارند. چه بسیار پیغام داشتم از افراد، و دیدار با کسانی که از اندرز مرد برتر برخوردار شده بودند، و در مشورت با یی‌چینگ مشکلات روحی - روانی یا مشکلات روزمره خود را حل کرده بودند یا بر تردیدی، گاه مهلک، فائق آمده بودند.

با وجود این، چون کتاب از متن انگلیسی ترجمه شده بود و از سوی دیگر، متنی برای ترجمه برگزیده شده بود که تنها به ادبیات اصلی و کهن آن اکتفا کرده بود، و تعبیر و تفسیرهای دیگری مثلاً تفاسیر ویلهلم مترجم یی‌چینگ به زبان آلمانی را در بر نداشت، هرچند که ابیات اصلی با ترجمه ویلهلم مقایسه شده بود، از این رو همواره آرزو داشتم ترجمه فارسی یی‌چینگ با متن اصلی چینی مقایسه شود.

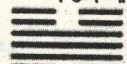

به لطف خداوند، دوست عزیز و دانشمند آقای دکتر مظفر بختیار به سمت ریاست دانشکدهٔ ایران‌شناسی دانشگاه پکن و استاد زبان فارسی آن دانشکده، عازم پکن شد و تقاضای مترجم این کتاب را برای مقایسه متن ترجمه با متن اصلی چینی اجابت فرمود. بخشی از نامهٔ ایشان نقل می‌شود:

ترجمهٔ بی‌چینگ به زبان فارسی برای چینی‌ها بسیار قابل توجه بود و تأثیر بسیار خوب داشت. همان‌طور که سودابه خانم قبلاً خواسته بودند، ترجمهٔ فارسی را با آقای چنگ تنگ (Cheng Tang) که کارشناس برجستهٔ بی‌چینگ است از لحاظ آوانویسی کلمات چینی به فارسی مقابله کردیم، و چند نفر از استادان فارسی‌دان چینی نیز مورد مشورت قرار گرفتند، خوشوقت شدم که جز در چند مورد (آوانویسی) اختلاف مهمی نیست، که صورت آن‌ها در برگهٔ پیوست تقدیم می‌شود. آن بند از بی‌چینگ را هم که خانم اشاره فرموده‌اند (ص ۲۸۰) که در ترجمه‌های خارجی اختلاف هست از آقای چنگ درخواست کردم زیر نظر یکی از استادان چینی زبان فارسی از متن قدیم چینی به فارسی ترجمه شود که دیگر تردیدی در میان نباشد. قسمت‌هایی از ترجمهٔ فارسی هم به وسیلهٔ همین فارسی‌دانان و کارشناسان به طور نمونه‌ای با متن قدیمی چینی مقابله و مقایسه شد، عجب است با آن‌که در دو زبان گشته تا به فارسی درآمده، اختلاف مهمی نداشت و ترجمه دقیق بود.

از این‌که اشتباهی در معانی کتاب نبوده است الحق دلم قوی شد و شکر بسیار گزاردم و بیش از پیش معتقد شدم که در ترجمهٔ هر متنی وجه الهامی باعث انتخاب معنی یا مترادفی از یک کلمه می‌شود، و در مورد بی‌چینگ منبع الهی آن یاری‌بخش بوده است، و مترجم هیچ سهمی در صحت آن ندارد.

در مورد آوانویسی که فهرست ضمیمهٔ جناب آقای دکتر بختیار عیناً نقل می‌شود، نتیجه این شد که بخواهم آوانویسی حروف چینی را در تمام کتاب تغییر دهیم مشکلات بسیار پیش خواهد آمد، به‌خصوص که به گوش خوانندهٔ ایرانی واژه‌های چینی، آشنا نیستند، تا تغییر آوانویسی چندان لازم باشد، مع‌هذا برای آشنایان به زبان چینی و همچنین اهل تحقیق و علاقه‌مندان به فرهنگ چین عین تصحیحات چاپ می‌شود.

همراه با نامهٔ دکتر بختیار «بی‌چینگ» به زبان چینی دریافت شد، که در سال ۱۹۸۸ پس از سال‌ها اجازهٔ نشر گرفته و از طرف دانشگاه پکن چاپ شد، و به مترجم فارسی این کتاب مرحمت شده است. این کتاب به اهتمام «سویو» و شامل بر ۹۱ صفحه است، و تفاسیر کنفوسیوس و شاگردانش که در متن فارسی ترجمه شده، حذف شده است و فقط نام شش خطی، حکم، تصویر و خطوط آمده‌اند. در این کتاب هر شش خطی به صورت قرینه آمده و یک شماره خورده، مثل شش خطی ۱۵ یکبار به صورت و یکبار به صورت برعکس آن یعنی آمده است، هر دو شمارهٔ ۱۵ دارند، حال این‌که در بی‌چینگ فارسی که مبتنی بر متن قرن سومی وانگ پی است این شش خطی‌ها تحت شماره ۳۱ و ۳۲ است. آنچه توسط ویلهلم به غرب معرفی شد، جز بی‌چینگ کهن و تفاسیرهای شاه ون، امیرچو، کنفوسیوس و وانگ پی، تفاسیری است که خود او بر کتاب بی‌چینگ افزوده است، زیرا ذهن غربی به دور از نمادگرایی شرق، چنین توضیحاتی را لازم داشته است، لکن در ترجمهٔ فارسی، تفاسیر ویلهلم ضروری نبود زیرا ذهن شرقی نیازی به این تفاسیر، برای فهم نمادگرایی بی‌چینگ نداشت. هرچند زحمتی که ویلهلم برای ترجمهٔ بی‌چینگ به زبان آلمانی کشیده، بسیار حائز اهمیت است، اما آنچه مکان بی‌چینگ را در جهان امروز

تلفظ‌های پیشنهاد شده

تلفظ چینی	تلفظی که در کتاب آمده
دوئی	توئی
شون	سون
یین yin	کن
جن	چن
چیان	چین
تون Tu'n	ص ۱۱۷ چون
شو	ص ۱۲۵ هسو
بی bi	ص ۱۳۷ پی
تونگ ژن (البته دقیق‌تر تون ژن است، زیرا همیشه حرف گاف بعد از «ن» در چینی تلفظ عنه nasal دارد، چنانچه خود «ئی چینگ» را هم خود چینیان «ئی جین» تلفظ می‌کنند. ولی به هر حال نوشتن و گذاشتن این g غیرملفوظ تقریباً در آوانویسی چینی به همه زبان‌ها معمول است و اشکالی ندارد.)	ص ۱۵۷ ت یونگ جن
گو gu	ص ۱۷۷ کیو
جیاژن jia ren (در چینی ۲ نیست و در فونتیک آن را به جای ژ می‌گذارند.)	ص ۲۵۴ چیاجن

«یی چینگ» یا «کتاب تقدیرات» کتاب مقدس چینیان است، و کهن‌ترین متن به جا مانده از چین باستان. این کتاب مقدس که بیش از چهار هزار سال قدمت دارد، از آیین‌های اولیه چین باستان نشئت گرفته است، و از شصت و چهار علامت، و تفسیر این علائم تشکیل شده است. اعتقاد چینیان قدیم بر این بوده که تمام تحولاتی که در درون و برون آدمی رخ می‌دهد، در این شصت و چهار علامت خلاصه می‌شود.

این کتاب طی قرن‌ها، نسل اندر نسل مورد تکریم چینیان بوده است، و چنان نفوذی در زندگی و اندیشه آنان داشته که فرزندان چینی، چون شاه ون، لائوتسه و کنفوسیوس کوشیده‌اند تا روابط درونی و علائم رمزآمیز این کتاب را کشف و تفسیر کنند، و از آن حکمتی روشن برای زندگی آدمیان و جامعه، ارائه دهند. به این ترتیب، متن‌های بسیار در شرح و تفسیر یی چینگ نوشته شده است. در واقع این مجموعه محصول کار جمعی حکیمان چینی طی قرن‌هاست. از این رو، ریشه اصلی شناخت فرهنگ چین و یکی از ریشه‌های اصلی شناخت فرهنگ شرق است.